

**R. P. Sebast. Izquierdo Alcarazensis Soc. Iesv, svpremis
Inquisitionis Senatvs Censoris, Et Olim Complvti SS.
Theologiæ Professoris. Pharvs Scientiarvm**

Izquierdo, Sebastián

Lugduni, 1659

Quæst. 5. Vtrum independenter ab operatione intellectus detur à parte rei
vniuersale, aut aliqua vnitas multis communis, atque adeò minor vnitate
numerica, qua vnum est in se quoduis singulare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95620)

tiplicatum, ut verè est in eis, de quibus est prædicabile, nempe in subiectis multis prædictis. Dummodo enim conceptus per rationem vnus re ipsa sit plura, vniuersalis vtrique erit, vnde cumque illi proveniat illa pluralitas.

- 44 Ex quibus manifestè apparet præter voces communes pluribus conceptus obiectiuos vniuersales per voces ipsas significatos, & à rebus indistinctos necessariò asserendos esse, ut perspicuè docet Aristoteles, tum suprà, tum aliis in locis, & cum eo S. Thom. cæterique omnes Scholastici contra quosdam paucos Nominales ponentes vniuersalitatē duntaxat in vocibus, in quorum sententiā refellendā non immoror, utpote, quæ iam ab omnibus etiam Nominalibus, seu Nominalium quoad alia sectatoribus despecta profus est. Videatur Conimbr. in *Præf. Porphy. q. 1. art. 2.*

QVÆSTIO V.

Vtrum independenter ab operatione intellectus detur à parte rei vniuersale, aut aliqua unitas multis communis; atque adeo minor unitate numericā, quā vnum est in se quodvis singulare?

- 45 Aristoteles lib. 1. *Metaphysicæ*, cap. 6. & lib. 7. cap. 8. & lib. 1. *ethic.* cap. 6. & alibi, cui consentiunt S. Thom. 1. *part. quæst. 25. art. 1. & quæst. 84. art. 1.* & alij Scholastici, Platoni adscribit quamdam sententiā asserentem dari re ipsā ante intellectus operationem naturas vniuersales præsertim specificas separatas à singularibus, & eis communes, utpote à quarum participatione ipsa singularetia habent esse. Tamen si ab hac sententiā tanquam absurda, tantòque Philosopho indigna multi conantur variis modis vindicare Platonem, ut sunt Iamblic. Apoll. Euftra. S. Aug. & alij, de quo videantur Conimbr. in *Præf. Porphy. q. 1. art. 3.* Ouied. *contr. 3. Log. p. 2.* & alij.

- 46 Secunda sententiā, quam multi Thomistæ attribunt Scoti in 2. *distinct. 3. q. 1.* & 7. *Metaphys. quæst. 18.* est, naturam pluribus communem formaliter ex naturā rei esse distinctā à differentiis eorum, formaliterque subinde ex naturā rei esse in se vnā ante intellectus operationem. Quo nihil videtur desiderari, quominus à parte rei independenter ab intellectu detur vniuersale. Cæterum Merinero nobilis Scotista in *Logica cap. 1. de vniuers. disp. 2. quæst. 1.* multis contendit demonstrare longè abfuisse Scotum ab istā sententiā; quod credo. Tamen si putem eam non longè abesse ab Scoti principiis. Nam ut distinctio formalis ex naturā rei secundum Scotum cum identitate reali extremorum potest componi; ita è conuerso identitas, siue unitas plurium formalis ex naturā rei cum eorum distinctione reali bene posset componi. Bene ergo dici posset in Scoti principiis naturam humanam in omnibus, & singulis hominibus existentem non solum esse distinctā formaliter ex naturā rei ab eorum differentiis numericis, tamen si sit cum illis idem realiter (quod fateatur Scotus) sed etiam esse in se vnū quid multis commune formaliter ex naturā rei, tamen si sit plura realiter. Sic-

que dari à parte rei vniuersale independenter ab intellectu operatione. Imò id tandem ab Scotistis necessariò fatendum esse, si volunt in suis principiis consequentiam seruare, latius probatum à nobis est suprà contra ipsos disputat. 13. *quæst. 5.* vbi de distinctione Scoticā. Quo iure noster Fonsæca lib. 5. *Metaph.* insilens vestigiis Scoti plane fateatur naturam specificam in signo quodam antecedente sui contractionem per differentias numericas vniuersalem esse ante omnem intellectus operationem, quia in eo signo habet vnitatem multis communem, atque adeo aptitudinem vniuersalis propriam, ut in sit multis, & prædicetur de illis.

Sed verò Caiet. *cap. 4. de ente, & essentiā, quæst. 6.* paulò aliter intelligit, & sequitur Scotum, ubi sup. Cum quo etiam sentiunt Scotistæ Rada *tom. 2. contr. 3.* Merin. *suprà disputat. 1. quæst. 3.* & alij. Dicunt itaque naturam specificam in signo ante contractionem per differentias numericas vnitatem quandam negatiuam habere ante omnem intellectus operationem, in eo omnino consistentem, quod talis natura pro tunc non est singularis; verum non esse vniuersalem, quia ad vniuersalitatem requiritur vnitas positiua.

Reliqui tamen omnes Doctores tam Theologi, quàm Philosophi vnanimiter asserunt cum sancto Thoma 1. *part. quæst. 29. artic. 7. & quæst. 83. art. 12.* Sæpeque alibi; ante operationem intellectus nullatenus dari vniuersale, aut vnitatem aliquam multis communem minorem vnitatem numericā.

Propositio 1.

Vniuersale illud Platoni adscriptum, de quo *num. 45.* omnino chimericum est.

Primò, quia natura illa realiter à singularibus separata, & illis communis ex vnā parte debet realiter esse ab illis distincta, quia ponitur realiter separata, aut separabilis ab ipsis: ex aliā verò indistincta, quia ponitur communicabilis ipsis; siquidem natura specifica non aliter, quàm per identitatem communicatur indiuiduis. Quæ duo contradictoria sunt. Aut conuertendo. Natura specifica reperta in Petro realiter est idem cum ipso: ergo æquè repugnat eam, aut separabilem à Petro, aut aliis indiuiduis communem esse, atque repugnat Petrum aut à se ipso separabilem, aut aliis indiuiduis esse communem.

Secundò; aut illa natura realiter à singularibus separata est quid increatum, aut quid creatum? Si quid increatum erit Deus, & consequenter Deus erit quid vniuersale per cætera entia contrahibile. Quod est ridiculum. Si verò quid creatum, id nequit non esse quid singulare per singularem actionem factum, ut cætera entia creata. Chimerica ergo est vndaquaque dicta natura realiter vniuersalis. Hæc satis in re comperta.

Propositio 2.

Natura specifica in nullo signo potest habere ex natura rei vnitatem, quā reddatur vna communis pluribus, atque adeo vniuersalis ante intellectus operationem.

Probat: quia natura specifica nulla omnino distinctione distinguitur ex naturā rei ante intellectus operationem à differentiis singularium, cum quibus realiter est idem, atque adeo in nullo signo potest ex naturā rei esse sine talibus differentiis, *prova*

propterea opus erat, ut esset in illo indiuisa, seu non multiplicata per illas, & consequenter una communis pluribus, ac pro signo alio multiplicabilis per differentias ipsas. Porro naturam specificam nullatenus distingui ex natura rei ante intellectus operationem a differentiis numericis singularium, cum quibus est realiter idem, *disp. 13. q. 3. citatis* monstratum est, ubi contra Scotistas affirmatum est probatum, chimericam omnino esse distinctionem ex natura rei formalem, quam ipsi ponunt inter formalitates identificatas realiter, quæ quidem clarius adhuc censetur impossibilis inter prædicata transcendentia, & formalitates, quas dicuntur transcendere, qualis est indiuiduationis respectu omnium formalitatum cuiuscumque indiuidui. Semel tamen admissa huiusmodi distinctione formali ex natura rei inter naturam specificam, & omnes indiuiduationes, cum quibus ea est idem realiter, consequenter ponit Fonseca naturam specificam unam, & communicabilem pluribus ante intellectus operationem in aliquo signo antecedente ipsas indiuiduationes, non quidem unitate reali (realiter enim talis natura semper est multiplex) sed unitate formali ex natura rei, quæ cum multiplicitate, & distinctione reali compatibilis censenda est, iuxta doctrinam Scoti, uti cum identitate reali comparatur distinctio formalis ex natura rei, ut *supra* dicebam. Quocirca dicta distinctione naturæ ab indiuiduationibus semel supposita, male impugnatur communiter opinio Fomsecæ; modò tamen meum non est talibus impugnationibus repugnare; sed fuerit exhibuisse solidam subuertentem distinctionem Scoticam formalitatum, cui Fomsecæ opinio subnititur.

Propositio 3.

52 Unitas negatiua, quam Caiet. & alij ponunt in natura specificâ ante intellectus operationem, etiam est impossibilis.

Quia supponit distinctionem formalem ex natura rei inter naturam specificam, & differentias singularium, cum quibus est idem, quam distinctionem esse chimericam statuimus. In quo amplius non oportet morari.

53 Quod si in natura specificâ nulla unitas est reddens illam vniuersalem ante intellectus operationem, neque in genericâ, neque in differentiali, neque in accidentalibus erit, ut constat. Nullumque subinde erit vniuersale, quod per intellectum non fiat, ut fert sententia communis pene omnium Doctorum.

QVÆSTIO VI.

Qualis sit unitas ab intellectu oriunda, quâ constituitur vniuersale? Qualis item aptitudo eius ad essendum in pluribus, & ad prædicandum de illis?

54 Suppono ut certum fere apud omnes contra Caiet. in opusculis de ente, & essen. cap. 4. q. 6. Scot. q. 3. vniuersalium, & Zumei 1. p. q. 13. art. 7. vniuersale nequaquam fieri per operationem aliquam intellectus agentis: quia intellectus agens non

est potentia cognoscitiua, sed productiua simul cum actu Phantasiae specierum intelligibilium, prope *supra disp. 1. q. 2. sub finem* expositum est: vniuersale autem solum per potentiam cognoscitiuam valentem concipere plura ut vnum effici potest; qualis dumtaxat est intellectus possibilis. Quo autem sensu dici possit intellectus agens abstrahere à materiâ obiecta, quorum species causat, ibidem etiam est declaratum. Supposito itaque, quod vniuersale, atque adeo unitas, quâ constituitur per intellectum efficitur, Quærimus, qualiter, & qualiter illud aptum euadat inesse pluribus, ac prædicari de illis.

Prima sententia est Nominalium, & Recentiorum non præscindentium obiectiue; qui censent tunc ab intellectu nostro effici vniuersale, quando ille vnicâ cognitione plura simul cognoscit, atque complectitur obiecta; adeo tamen confusè, ut eorum non discernat pluralitatem: perinde enim apparere ea plura per talem cognitionem, ac si essent vnum; non quidem, quod unitas aliqua ex parte eorum repræsentetur, sed quod ipsa eorum pluralitas repræsentatur confusè, totâ confusione se habente ex parte cognitionis. Vnde concludunt unitatem vniuersalis neutiquam esse quid cognitum per dictam cognitionem, aut ex parte obiecti se habente, sed esse cognitionem ipsam, à quâ dumtaxat plura illa confusè cognita extrinsecè denominantur vnum. Ita cum Nominalibus à se relatis Petr. Hurt. *disp. 5. Metaph. Arriag. disp. 6. Logica. Ouid. contr. 3. Logica. & alij. Qui* consequenter arbitrantur ab eadem cognitione, à quâ vniuersale habet esse vnum, habere quoque esse commune pluribus; atque adeo aptum inesse illis, ac prædicari de illis, citra omnem aliam formam superadditam realem, vel rationis.

Communior tamen tum Thomistarum, tum cæterorum, qui præcisiones obiectiuas aut expresse defendunt, aut indubitare supponunt, sententia est, vniuersale per cognitionem fieri repræsentantem plura ut vnum unitate quadam rationis ex parte obiecti se habente; per ipsamque cognitionem cognita. Plerique tamen censent, aut certe supponunt, huiusmodi unitatem rationis, quâ vniuersale constituitur, fictitiam esse, sicut sunt in sententiâ eorum omnia entia rationis. Plerique item arbitrantur eiusmodi cognitionem repræsentantem plura ut vnum eo ipso esse abstractiuam, seu præcisiuam conceptus obiectiui adunati à differentis singulorum, quibus ille conuenit; quasi nequeant plura sub vnico conceptu adunari nisi per cognitionem abstrahentem, seu præscindentem conceptum ipsum à differentiis singulorum. Quam abstractionem debere esse negatiuam nonnulli censent. Alij positiuam etiam admittunt, ut non minus idoneam ad vniuersale efficiendum. Tam verò aptitudo, quam vniuersale habet, ut sit in multis, & prædicetur de illis, ab omnibus pene Doctoribus huius factionis ponitur in respectu quodam rationis ipsius vniuersalis ad sua inferiora facto per cognitionem alteram comparatiuam. De quibus omnibus singillatim dicemus.

Propositio 1.

Vniuersale nullatenus constitui potest per cognitionem attingentem plura confusè absque aliâ unitate per ipsam cognita, & ex parte obiecti se habente, prope cum Nominalibus putant Recentiores nuper relati.

Probat ut